

MEDELELSER

Nr. 6 Juni 2000

54. Forsvarerskifte - Henvendelse fra andre end klienten - Advokatnævnskendelse
55. Selskabstømning - Skyldnersvig - Ulovlig udlodning - Rettighedsfortabelse
56. Strafadmåling - Nævningetærsklen - Isolation - Røveri, groft - Beviser
57. Udvisning, undladt over for udlænding født i Danmark - Røverier
58. Beslaglæggelse - Ophævelse - Proportionalitet - En tidsmæssig gyser
59. Beviser - Spritkørsel - Forbyttet blodprøve? - Frifindelse

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Postbox 1051
1007 København K
Telefon 3311 7522
Telefax 3332 4775

Landsforeningens bestyrelse:

Thomas Rørdam
formand, København

Bent Holmberg
næstformand, Aalborg

Michael Abel
Holbæk

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hanne Gullitz
Århus

Poul Jost Jensen
Glostrup

Mogens Juhl
Odense

Mette Lauritzen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1080**

Formandens adresse:

Postbox 9017, 1022 København K

Telefon 3312 4540
Fax 3393 4540

Placering af indsatte – Betænkning

Differentieringsudvalget under Kriminalforsorgen, under ledelse af nu afdøde professor Lars Nordskov Nielsen, har afgivet en fyldig betænkning i 2 bind om placering af indsatte. Et par velvalgte citater:

En placering i de lukkede fængsler – og da navnlig i de ældre lukkede fængsler – lader sig kun vanskeligt forene med nutidige forestillinger om, hvilke opholdsvilkår der bør tilbydes de indsatte, ligesom det heller ikke er foreneligt med de synspunkter, der ligger til grund for de europæiske fængselsregler og Kriminalforsorgens Principprogram. Hertil kommer, at det lukkede fængsel med det miljø, det nødvendigvis skaber, sætter forholdsvis snævre rammer for behandlingsmulighederne. (Side 14).

Udvalget har på besøgene ved fængslerne fået bekræftet oplysninger om, at visse af de indsatte, der er dømt for seksualforbrydelser, navnlig mod børn (pædofili), bliver terroriseret og forfulgt i en sådan grad, at de føler sig tvunget til at lade sig overføre til et andet fængsel med henblik på enerumsanbringelse eller et arresthus for at kunne være i fred. Det hænder også, at de bliver udstationeret til en af Kriminalforsorgens pensioner, som næsten alle er i stand til at tackle denne type indsatte.

Det er vanskeligt for de indsatte, der er dømt for seksualforbrydelser, at være anonyme, idet de medindsatte ofte kræver at se en domsudskrift, hvis de har mistanke om, at en indsat er dømt for seksualforbrydelser. Der er nogle indsatte, som har tilvejebragt en falsk domsudskrift, men dette er erfaringsmæssigt ikke nogen garanti for, at de medindsatte ikke finder ud af sandheden. (Side 45).

Forsvarerskifte - Henvendelse fra andre end klienten - Advokatnævnskendelse

Retsplejelovens § 147 c og § 736

Advokat tildelt en irettesættelse for - uden at orientere den beskikkede forsvarer - at rette henvendelse til retten om forsvarerskifte, uagtet han ikke havde fået en anmodning herom fra klienten selv, men blot familie og venner.

Advokatnævnet J.nr. 02-0411-99-3454, 21/10 1999 (kortere gengivet i Advokaten 4/2000, side 86)

"Under denne sag har advokat X klaget over advokat Y.

Klagen vedrører advokatens adfærd i forbindelse med hans anmodning om beskikkelse i en straffesag.

Klagen blev indgivet ved skrivelse af 5. februar 1999.

Sagens omstændigheder er følgende:

Advokat X blev den 29. januar 1999 beskikket som forsvarer af Retten i Brønderslev for T i anledning af, at T var sigtet for overtrædelse af straffelovens §§ 237 og 139.

Ved brev af 2. februar 1999 anmodede advokat Y Retten i Brønderslev om beskikkelse som forsvarer for T. Advokat Y orienterede ikke advokat X om sin henvendelse til Retten i Brønderslev.

Advokat X blev samme dag bekendt med, at advokat Y havde anmodet Retten i Brønderslev om beskikkelse som forsvarer for T og advokat X rettede i den anledning ved brev af den 2. februar 1999 henvendelse til advokat Y og anmodede om en forklaring på henvendelsen til retten vedrørende forsvarerskiftet.

Advokat Y besvarede ikke advokat X's henvendelse.

Den 3. februar 1999 tilbagesendte Retten i Brønderslev advokat Y's anmodning om advokatbeskikkelse med bemærkning om, at forinden retten ville foretage beskikkelse, ønskede retten fremsendt en erklæring fra T om forsvarerskifte.

Advokat Y anmodede den 4. februar 1999 T om skriftligt at bekræfte, at han ønskede forsvarerskifte.

Ved brev af samme dato meddelte advokat Y Retten i Brønderslev, at henvendelsen om forsvarerskifte var kommet fra T's familie og venner. Ved påtegning til dette brev meddelte advokat Y, at han efterfølgende var blevet kontaktet af T's familie, der havde meddelt ham, at T havde skiftet mening, og nu ønskede at fortsætte med advokat X som forsvarer.

Advokat Y afsluttede herefter sagen.

Advokat X har gjort gældende, at advokat Y har tilsidesat god advokatskik

ved illoyalt og ukollegialt at have forsøgt sig med "klientfiskeri" bag om ryggen på ham og ved at have forsømt at orientere ham om anmodningen om advokatskiftet.

Advokat Y har påstået frifindelse, idet han har gjort gældende,

at han havde anmodet Retten i Brønderslev om beskikkelse på baggrund af en henvendelse fra T's familie og venner.

Sagen har efter forberedende behandling i kredsbestyrelsen for (...) advokatkreds været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 6 medlemmer af dette.

Advokatnævnet skal udtale:

Nævnet lægger til grund, at T's familie og venner har anmodet advokat Y om at overtage forsvaret af T. Nævnet lægger endvidere til grund, at T ikke personligt har anmodet advokat Y om at overtage forsvaret af ham. Nævnet lægger endeligt til grund, at advokat Y ikke orienterede advokat X forinden eller samtidig med, at han begærede sig beskikket som forsvarer for T.

Da advokat Y burde have sikret sig, at det var T's eget ønske, at advokat Y skulle overtage forsvaret af ham, inden advokat Y rettede henvendelse til retten, ligesom advokat Y burde have orienteret advokat X om ansøgningen om fri proces, finder nævnet, at disse undladelser har en sådan karakter, at advokat Y har tilsidesat god advokatskik.

Som følge af det anførte tildeles advokat Y i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, en irettesættelse.

Denne afgørelse kan i medfør af retsplejelovens § 147 d, af advokat Y indbringes for landsret inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen."

Landsforeningens Meddelelse 55/2000

Selskabstømning - Skyldnersvig - Ulovlig udlodning - Rettighedsfortabelse

Straffelovens § 79, stk. 2, § 283, jfr. § 286, og § 296, stk. 1, jfr. aktieselskabslovens § 112, jfr. § 110, stk. 1

Selskabstømning af 6 selskaber, hvorved statskassen led et tab/væsentlig risiko for tab på over 20 mill. kr. Fængsel i henholdsvis 2½ og 3 år samt rettighedsfortabelse med hensyn til selskaber i 5 år. Dommen stadfæstet for den første i landsretten, den anden havde lovligt forfald ved ankebehandlingen.

Ø.L. 20. afd. a.s. nr. S-1757-99, 25/2 2000

A og B, nu begge bosiddende i England, var ved et anklageskrift indleveret til retten i Lyngby i april 1997 tiltalt for skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed efter straffelovens § 283, stk. 1, nr. 3, jfr. § 286, stk. 2, ved i perioden fra januar til marts 1993 i 6 selskaber at have unddraget statskassen 3,8 mill. kr., der var afsat til betaling af skatter, og overtrædelse af straffelovens § 296, stk. 1, nr. 3, ved at have overtrådt reglerne om udlodning af udbytte, idet de lod de 3,8 mill. kr. udtage, uagtet at der ikke var sket eliminering eller udskydelse af selskabsskatterne.

I forhold 2 A alene under tilsvarende omstændigheder i februar 1993 at have tømt et selskab for 0,9 mill. kr.

I forhold 3 begge under tilsvarende omstændigheder fra december 1992 - marts 1993 at have tømt 20 selskaber for 17,3 mill. kr.

(Stærkt forkortet version af anklageskriftet, der i dommen fylder 10 sider. Det er en SØK-sag)

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om straf af fængsel i mindst 4 år, rettighedsfrakendelse, erstatning på 4,1 mill. kr., samt at de pågældende udover forsvarersalærerne skulle betale anklagemyndighedens revisor 1,3 mill. kr. og de tiltaltes rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med domsforhandlingen.

Der var mellem parterne enighed om den tids- og talmæssige beskrivelse i anklageskriftet, men ikke om vurderingerne i revisionsberetningen.

De tiltalte nægtede sig skyldige.

A var i 1995 for bedrageri, til dels forsøg herpå, straffet med fængsel i 3 måneder betinget.

B var ustraffet.

Dommen er på 106 sider.

Ved de af forhold 1 og 2 omfattede transaktioner blev et centralt selskab tilført ca. 1,5 mill. kr. Anpartsselskabet pådrog sig en samlet gældsforpligtelse til overskudsselskaberne på 28,7 mill. kr., hvoraf 3,7 mill. kr. var afsat til skat, og i forhold 2 på 16,3 mill. kr., hvoraf 3 mill. kr. var afsat til skat.

Forhold 3 omfattede flere overdragelser, hvor et centralt anpartsselskab blev tilført en nettolikviditet på 4 mil. kr. Selskabet pådrog sig en samlet gældsforpligtelse på 125,4 mill. kr., hvoraf afsatte skatter udgjorde 17,2 mill. kr.

Selskaberne blev i 1994-95 erklæret konkurs.

Koncernopbygningen i selskaberne var yderst kompliceret. En række yderligere personer havde økonomiske interesser i de selskaber, der var involveret i opkøbene (I modsætning til Århus-sagen dog ikke kendte navne).

I forhold 3 var der taget initiativ til at udskyde de afsatte skatter ved oprettelse af et interessentskab, der skulle investere i leasingaktiver, idet der blev indgået bl.a. salgsaftaler om køb af containere for et samlet beløb af 32 mill. US\$ eller ca. 202 mill. kr.

Et kendt revisionsfirma afgav i april 1993 en erklæring vedr. afskrivningsretten vedr. den indgåede aftale om køb af leasingaktiver.

Købesummen skulle betales senest 30/6 1993. Det måtte således være en forudsætning for handlens endelige gennemførelse, at finansieringen rent faktisk blev gennemført.

Det var revisionsfirmaets opfattelse, at selskabet var ejer af aktiverne og kunne foretage skattemæssige afskrivninger herpå.

Den 15/9 1993 betalte selskabet ikke de forfaldne 16 mill. kr. på den indgåede aftale og tilbageoverdrog leasingaftalerne til det udenlandske selskab.

Skattemyndighederne havde forinden givet afslag på omlægning af regnskabsår, og i 1995 meddelte man selskabet, der i mellemtiden var gået konkurs, at man anså selskabets deltagelse i leasingarrangementet for at være uden reelt indhold.

Fra side 23 i dommen citeres et notat fra Told & Skat om skatteomlægningens regler for udskydelse/eliminering, bl.a. med omtale af "Madeira-modellen". (Som nu ikke mere kan anvendes, da dobbeltbeskatningsaftaler er opsagt, ER)

Overdragelserne af selskaberne til de af de tiltalte dominerede selskaber skete typisk ved, at et revisionsfirma rettede henvendelse og på baggrund af oplysninger om egenkapital, afsatte skatter m.m. bad om et tilbud.

A tilbød på vegne sit selskab at overtage overskudsselskabet "til egenkapitalen med et tillæg på 86% af den udskudte/aktuelle skat."

Fik man en underskrevet kontrakt f.eks. den 5/1, ville afregning kunne ske den 6/1 formidlet gennem overskudsselskabets og de tiltaltes bankforbindelse.

Overskudsselskabet sendte den likvide beholdning	6,4 mill. kr.
og A's selskab betalte	6,2 mill. kr.

Differencen var den likviditet, som A's selskab fik tilført. Gælden til overskudsselskabet var 6,4 mill. kr., hvoraf 5,1 mill. kr. egenkapital og 1,3 mill. kr. var afsatte skatter. Likviditetstilførslen svarede til 14% af de afsatte skatter.

Selskabet blev videresolgt til et andet selskab efter samme vilkår, dog med en avance på 1% af de afsatte skatter eller ca. 13.000 kr.

A's selskab modtog ved sin erhvervelse en likviditet på	184.397 kr.
og beholdt ved videreoverdragelse	<u>13.172 kr.</u>
Differencen	171.225 kr.

var den likviditet, det nye selskab erhvervede mod at overtage gælden, som A's selskab havde til overskudsselskabet på 6.412.350 kr. hvoraf de afsatte skatter fortsat udgjorde 1.317.118 kr.

Advokaten, der berigtigede handlerne videre, beregnede sig 3.750 kr. incl. moms pr. selskab. Papirerne blev skrevet på de fulde købesummer, uagtet at der i de senere led kun skete overførsel af de efterhånden reducerede likviditetsforbedringer.

Et kendt revisionsfirma havde ved en af handlerne henledt en advokats opmærksomhed på, at man i stedet for at likvidere et solvent selskab kunne sælge dette, således at aktionærerne fik en ekstra gevinst i form af en kurs på de i regnskabet afsatte skatter (dommen side 38). I det pågældende tilfælde blev købesummen fastsat til egenkapitalen på ca. 17 mill. kr. og 75% af de beregnede skatter eller 586.000 kr.

A' selskab modtog	17.844.688,00 kr.
og betalte	<u>17.688.794,00 kr.</u>
Difference	155.894,00 kr.

Ved videresalg til et andet selskab gik	15.078,50 kr.
fra, så det købende selskab for	<u>140.815,50 kr.</u>

overtog A's selskabs gæld til overskudsselskabet på 17.884.386 kr., hvoraf afsat skat udgjorde 782.306 kr.

Igen gik der advokatomkostninger fra i forbindelse med afregningen.

Diverse revisorer, bankfolk og advokater m.v. afgav forklaring under domsforhandlingen, i alt 25 vidner.

Sagen blev forelagt skriftligt. Sagens bilag var på 65 ringbind, og der var de sædvanlige revisionsrapporter fra politiets revisor.

I dommen er uddrag af de tiltaltes forklaringer (ikke refereret her).

En statsautoriseret revisor R forklarede som vidne, at hans (kendte) selskab i 1992/93 omsatte 200 - 300.000 kr. hvert år ved salg af overskudsselskaber. I en drøftelse med tiltalte B nævnte denne, at man kunne eliminere skatten ved hjælp af Madeira-modellen, som vidnet havde hørt om, men ikke vidste, om det var en mulighed. Vidnet drøftede også en anden elimineringsmodel med B.

Vidnet havde ikke over for B givet udtryk for, at eliminering kunne lade sig gøre. **Skat var ikke vidnets område** (udhævet her).

Vidnet fik en honoraraftale med B. Efter indgåelse af denne honoraraftale formidlede vidnet kun overskudsselskaber til G1... eller G2...(to af de selskaber, som de tiltalte brugte til opkøb).

Advokat M, der repræsenterede et overskudsselskab, forklarede derimod, at det nys refererede vidne R havde givet udtryk for, at han kendte alle detaljer vedr. en model

med omlægning af regnskabsår og indkøb af afskrivningsberettigede aktiver. Revisorens firma havde rådgivet B og lavet den konstruktion, der skulle anvendes, og R bekræftede, at alt var lovligt, dommen side 57.

Et andet vidne forklarede, at A havde fået indsat en direktør i det selskab, der skulle overtage overskudsselskaberne. Direktøren havde intet med selskaberne at gøre, men fik muligvis 500 kr. for sin ulejlighed, og direktøren lånte så sin underskrift til diverse papirer.

Vidnet selv havde sammen med A i perioden 1990 - 1992 opkøbt en række selskaber fra (..to kendte selskabstømmere..), som disse først havde tømt for likvider. Vidnet og A havde i den forbindelse fungeret som "skraldemænd". Nu bagefter kunne vidnet se, at de tiltalte selv senere opkøbte selskaber og brugte vidnet og "direktøren" som "skraldemænd", men vidnet havde troet på, at det var lovligt, da advokat P iflg. A ikke ville være med til noget ulovligt.

Advokat P forklarede imidlertid, at han ikke gjorde sig tanker om, hvilke gældsforpligtelser det køvende selskab pådrog sig. Det var alene vidnets opgave at ekspedere overdragelserne og ikke at vurdere handlernes indhold (side 63).

Bl.a. som følge af de sagkyndige, der havde medvirket, gjorde A og B gældende, at de havde haft føje til at gå ud fra, at de i fornødent omfang i relationerne til betaling, henholdsvis eliminering af skatter, havde den nødvendige sagkyndige bistand af tre revisorer, en bankmand og en advokat.

A havde derudover i gerningsperioden haft et alvorligt alkoholmisbrug og havde kun været aflønnet med en månedsløn på 15.000 kr., medens de øvrige partnere i koncernen modtog det dobbelte samt betydelige provisionsbeløb.

Man henledte opmærksomheden på, at initiativet til opkøbet af de mange selskaber var kommet fra det kendte revisionsfirma, der havde etableret en særlig afdeling under ledelse af statsautoriseret revisor R til at rådgive om de skattemæssige problemer vedrørende udskydelse og eliminering af de i overskudsselskaberne afsatte skatter. Revisionsfirmaet havde modtaget 450.000 kr. af den tilførte likviditet i anvisningshonorar. De tiltalte måtte med sådanne kyndige og dyre rådgivere antage, at opkøbene var lovlige, idet skatterne først kunne udskydes og siden elimineres.

Rettens præmisser fra side 96 fastslog, at af de i de 27 overskudsselskaber afsatte skatter, var 3.685.000 kr. blevet betalt, dels fordi én sælger havde krævet selskabsskatten deponeret, dels fordi to selskaber havde betalt á conto skat.

Af de øvrige afsatte skatter på godt 24 mill. kr. var intet betalt, da overskudsselskaberne og det andet købende selskab (der overtog selskaberne efter det første købende selskab) gik konkurs i løbet af 1994.

Der var derimod overført 1,4 mill. kr. til banker i Zürich til et af A behersket udenlandsk selskab. B var ikke bekendt hermed, men havde på egen hånd uden A's kendskab overført 1.350.000 kr. til sit selskabs konto i banken i Zürich.

Både A og B havde som ansatte og selvstændige været beskæftiget med erhvervsvirksomhed, der forudsatte indblik i og viden om finansielle forhold.

De fandtes begge i det omfang, de var vidende herom, ansvarlige for de dispositioner, der blev foretaget i selskaberne.

Retten fortsatte:

“Det findes ikke afgørende i hvilket omfang de tiltalte inddrog Q og Z¹⁾, advokater og revisorer, i beslutningerne, da de tiltalte var bestemmende i selskaberne og derfor ansvarlige - også i forhold til straffeloven - for, hvad der blev besluttet.”

De pengeinstitutter, der stillede den fornødne likviditet til rådighed for opkøbene, løb ingen risiko, idet bankerne havde sikkerhed for, at overskudsselskabets kontantbeholdning efterfølgende ville blive overført, og det købende selskab kunne først disponere, når pengeinstituttet var fyldestgjort. Der var ikke tale om ekstern finansiering.

Retten fortsatte:

“Det findes herved godtgjort, at erhvervelse af overskudsselskaberne i realiteten skete ved selvfinansiering, idet hverken (..de af A, de af B eller “skraldemandsselskabet”²⁾..) havde kunnet erhverve overskudsselskaberne, såfremt de ved egen eller ekstern finansiering havde skullet skaffe købesummerne.”

De to mænd, der stod for (..”skraldemandsselskabet”..) var stråmænd for A, der var den, der disponerede over selskabet og over kontoen, herunder overførslerne til banken i Zürich.

Betalingen af de betydelige provisioner og formidlingshonorarer betød i realiteten en forhøjelse af de i forvejen høje kurser på de afsatte skatter og en tilsvarende reduktion

¹⁾ Ikke omtalt ovenfor i referatet

²⁾ Referentens omskrivning af selskabets navn

af den kapital, der var til rådighed til investeringen i containere. En af aftalerne³⁾ “lignede snarere en aftale om fordeling af de likvide midler, der kunne skaffes i hus, end en sagligt begrundet provisionsaftale mellem seriøse forretningsfolk.”

Vedrørende containerne var aftalen indgået i sidste øjeblik i forhold til de tidsmæssige krav af skattemæssige grunde. Et honorar på 484.000 kr. var en yderligere reduktion af den nettolikviditet, der var grundlaget for investeringen.

Forløbet, herunder aftalen om, at det investerende interessentskab kunne komme ud af kontrakterne mod betaling af 0,4% af den samlede kontraktsum, gjorde det antageligt, at engagementet primært havde det formål i sidste øjeblik at skaffe et alibi for de siden november 1992 fra overskudsselskaberne overførte kontantbeløb.

Det af B dominerede selskab havde ikke et retskrav på omlægning af regnskabsåret, og det var ikke usagligt, at Told & Skat blev mere restriktiv, uden at man offentliggjorde et cirkulære herom. (Dommen side 100f)

I de to første forhold var der ikke taget skridt til investeringer. I forhold 3 havde afslagene alene den mulige betydning, at den konkurs, som under alle omstændigheder ville indtræde, blev fremskyndet.

Den likvide kapital, der var i behold efter betaling af provisioner m.m., blev erhvervet under påtagelse af en sådan gæld til overskudsselskaberne - og i disse til skattevæsenet - at det blev vurderet som urealistisk, at den havde kunnet elimineres.

Retten fortsætter:

“Ved en samlet vurdering af de beskrevne omstændigheder findes der at have været tale om usædvanlige dispositioner uden forretningsmæssig begrundelse, der var egnet til at skabe den risiko for tab for skattevæsenet, som blev realiseret. Under disse omstændigheder flyttes noget af den bevisbyrde, der som udgangspunkt påhviler anklagemyndigheden over til de tiltalte. Anklagemyndigheden kan ikke bevise og retten ikke vurdere, hvilke indre overvejelser de tiltalte gjorde sig, da de fra begyndelsen af november 1992 begyndte opkøbet af selskaber. Det er i denne forbindelse ikke tilstrækkeligt, at de tiltalte forklarer, at de havde nogle drøftelser bl.a. med revisorer eller, at de overlod disse problemer til revisorer og andre kyndige. De tiltalte må sandsynliggøre, at der ved deres foranstaltning blev iværksat seriøse planer, hvorved de i overskudsselskaberne afsatte skatter kunne elimineres, således, at den risiko, som

³⁾ Ikke gennemgået i referatet ovenfor

statskassens krav på betaling af skatterne, ved tømningen blev udsat for, blev imødegået.

Det findes ikke sandsynliggjort, at der blev taget skridt til noget initiativ, som kunne have ført til at de afsatte skatter var blevet elimineret.”

De tiltalte blev herefter fundet skyldige i forhold 1. Det var uden betydning, at B ikke havde med “skraldemandsselskabet” at gøre.

A blev fundet skyldig i forhold 2, hvor han var tiltalt alene.

I forhold 3 blev A frifundet for køb, der havde fundet sted efter marts 1993, efter han havde solgt et af sine opkøbende selskaber til B, det vil sige for opkøb af 10 af 20 selskaber.

Med den begrænsning blev de tiltalte fundet skyldige i overensstemmelse med anklageskriftet, og A fik 2½ år og B 3 år ubetinget, idet retten tilføjede:

“Selvom der ikke er grundlag for at fastslå, at det er anklagemyndighedens ansvar, at der er gået næsten 6 år, siden de strafbare forhold ophørte, har retten fundet, at der bør tages hensyn hertil.

Efter kriminalitetens omfang og karakter findes straffene ikke at kunne gøres betingede, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.”

Retten imødekom anklagemyndighedens begæring om rettighedsfrakendelse for en periode på 5 år. Retten havde ved tidsbegrænsningen taget hensyn til, at der var gået 6 år, siden de sidste forhold var begået.

A og B skulle in solidum betale 834.680 kr. og B derudover 3.314.234 kr. med procesrenter fra april 1998.

Af de 1,3 mill. kr. i revision, der havde været nødvendig, havde 600.000 kr. vedrørt pengestrømsanalyser, udarbejdelse af revisionsberetning med dokumentationsmateriale og fremmøde i retten.⁴⁾ Denne del blev de domfældte pålagt at betale.

Derudover skulle de hver især betale deres forsvarer.

⁴⁾ Man spørger sig så, hvad de øvrige 700.000 kr. er gået til.

Dommen blev anket af begge, men B mødte ikke op, og landsretten fandt, at han havde lovligt forfald (på grund af sygdom, ER).

A påstod frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden påstod domfældelse efter anklageskriftet samt skærpeelse.

En række vidners forklaringer blev dokumenteret. Landsretten skriver i sin korte dom på 2½ side:

"Anklageren og forsvareren har i det væsentlige gjort samme synspunkter gældende som for byretten.

Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte A skyldig som antaget ved den indankede dom, idet landsretten i det hele kan tiltræde den i dommen anførte begrundelse for at finde tiltalte skyldig i hverken større eller mindre omfang end sket.

Straffen findes passende.

Tiltalte har under byretsbehandlingen været frihedsberøvet fra den 4. april til den 31. maj 1995.

Landsretten tiltræder, at der er sket rettighedsfrakendelse, og at der er pålagt tiltalte at betale sagsomkostninger som sket ved byrettens dom. Rettighedsfrakendelsen regnes fra landsrettens dom.

Efter de juridiske dommeres bestemmelse stadfæstes dommens bestemmelse om erstatning. Det bemærkes, at Told- og Skat ved skrivelse af 8. februar 2000 har meddelt, at erstatningskravet er fastholdt, idet der ikke er sket indbetaling af nogen del af skattekravene vedrørende de selskaber, som er omfattet af domfældelsen vedrørende tiltalte A.

Landsretten stadfæster derfor dommen."

Landsforeningens Meddelelse 56/2000

Strafudmåling - Nævningetærsklen - Isolation - Røveri, groft - Beviser
Retsplejelovens § 687, straffelovens § 80 og § 288

Tre tiltalte dømt for bankrøveri med skarpladte våben. I byretten blev to idømt fængsel i 3 år og 6 måneder, den sidste en fællesstraf på 3 år og 8 måneder. Landsretten

bemærkede, at der, uanset de tiltaltes forskellige roller under udførelsen, ikke var tilstrækkeligt grundlag for at fastsætte straffene forskelligt. Under hensyn til den yderligere belastning, som den langvarige isolation havde medført for de tiltalte, fastsattes straffene for de to første til fængsel i 3 år og 3 måneder og for den sidste en fællesstraf af 3 år og 5 måneder. Opregning af en række beviser i landsrettens præmisser.

Ø.L. 6. afd. a.s. nr. S-4696-98, 17/6 1999

A på 30, B på 32 og C på 25 år var tiltalt i forhold 2 for røveri af særlig farlig karakter efter straffelovens § 288, stk. 2, jfr. stk. 1, nr. 1, ved i forening under trusler med skarpladt oversavet jagtgevær og skarpladt pistol i en bank fik udleveret 29.950 kr., idet to af de sigtede, der var maskerede, indfandt sig i banken, mens den tredje sigtede ventede på et ikke nærmere identificeret sted.

Forhold 1 omfattede brugstyveri af flugtbilen og forhold 3 overtrædelse af våbenloven. Pistolen var ladt og havde yderligere 6 skarpe kaliber .45 i magasinet.

B var tidligere i 1994 straffet to gange for overtrædelse af våbenloven. C havde en betinget straf af fængsel i 60 dage i 1997 for bl.a. tyveri. Forholdet var begået i prøvetiden.

B og C nægtede sig skyldige. C udtalte sig ikke under byretssagen. En lang række vidner afgav forklaring. De blev bl.a. dømt på, at der umiddelbart før brugstyveriet af flugtbilen havde været ført adskillige telefonsamtaler mellem de tiltalte, ligesom der i den korte mellemliggende periode til røveriet var en række yderligere telefonsamtaler⁵⁾, heraf fire inden for 1½ minut to timer før røveriet fra B til C, samt en samtale fra C til B. Disse befandt sig iflg. teleoplysningerne på Vesterbro. A forklarede i retten, at alle tre tiltalte havde mødt hinanden på Vesterbro 1½ time før gerningstidspunktet.

A forklarede i øvrigt, at han ikke troede, at våbnene var ladt, hvilket retten forkastede. Efter vidneforklaringer og videofilm lagde retten til grund, at A og C havde indfundet sig i banken, og at B havde deltaget i røveriet såvel ved planlægning som ved udførelse.

A og B fik fængsel i 3 år og 6 måneder, C en fællesstraf på 3 år og 8 måneder. De tiltalte havde været frihedsberøvet (og isoleret) fra 19/3 1998 til dommen 10/12 1998.

⁵⁾ Historiske teleoplysninger er en frugtbar efterforskningsmetode, tilføjer redaktøren.

B og C ankede med påstand om frifindelse. A påstod frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 2. Subsidiært påstod de formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpelse.

Der var ny omfattende bevisførelse i landsretten, bl.a. mødte en række kriminalassistenter og overordnede politifolk.

Landsretten udtalte:

"Ved tiltalte A's erkendelse og i øvrigt af de i dommen anførte grunde findes tiltalte skyldig i røveri, brugstyveri og overtrædelse af våbenloven. Det kan således lægges til grund, at denne tiltalte i banken bar det skarpladte oversavede jagtgevær. Landsretten tiltræder, at tiltalte A har anset det for overvejende sandsynligt, at våbnet var ladet, og at røveriforholdet derfor er henført under straffelovens § 288, stk. 2.

Af de i dommen anførte grunde og særligt under hensyn til, at tiltalte C's fingeraftryk er fundet på en pose, der lå i en taske med effekter, der har været brugt til røveriet, tiltræder landsretten, at også denne tiltalte er fundet skyldig i den rejste tiltale, og at C i banken bar den skarpladte pistol. Landsretten finder det således ubetænkeligt at forkaste dennes forklaring for landsretten om sin færd den pågældende dag.

For så vidt angår tiltalte B lægger landsretten vægt på teleoplysningerne om dennes kontakt med de to andre tiltalte, herunder om morgenen forud for røveriet, samt på de afgivne forklaringer om anholdelsen af denne sammen med de to andre tiltalte ved den bil, der indeholdt udbyttet fra og de effekter, der har været benyttet ved røveriet. Tiltaltes forklaring om sin færd den pågældende morgen og formiddag har endvidere ikke kunnet bekræftes. Herefter og af de i dommen anførte grunde findes det godtgjort, at denne tiltalte har deltaget i planlægningen af det væbnede røveri, og at han efter røveriet ventede på de to andre tiltalte på et ikke nærmere identificeret sted. Tiltalte B findes herefter skyldig i forhold 2 og 3, mens det findes betænkeligt at anse det for godtgjort, at han har kørt den bil, der er nævnt i forhold 1, til og fra banken. Han frifindes derfor i forhold 1.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 288, stk. 2, jf. stk. 1. nr. 1, og våbenloven, samt for de tiltalte A og C's vedkommende tillige efter straffelovens § 293, stk. 1.

Det er ikke muligt at fastslå graden af de tiltaltes medvirken under planlægningen af røveriet, herunder hvem af dem der skaffede våbnene, eller hvordan udbyttet skulle fordeles. Uanset de tiltaltes forskellige roller under udførelsen af røveriet findes der herefter ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastsætte straffene for de tiltalte forskelligt.

Under hensyn til den yderligere belastning, som den langvarige isolation har medført for de tiltalte, fastsættes straffene for de tiltalte A og B til fængsel i 3 år og 3 måneder. Fællesstraffen for tiltalte C fastsættes til fængsel i 3 år og 5 måneder.

I øvrigt stadfæstes dommen.

De tiltalte har fortsat været frihedsberøvet under anken."

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer:

"Landsrettens dom er interessant på 2 punkter:

- 1) For det første viser dommen, at man har taget udgangspunkt i en straf på 3 år og 6 måneders fængsel og ikke f.eks. 3 år og 9 måneders fængsel eller 3 år og 11 måneders fængsel, uanset at straffen, hvis den havde været gennemført som nævningesag, nok havde ligget på mindst 4 års fængsel.

Baggrunden herfor er utvivlsomt, at det virker noget omgåelsesagtigt at anvende unaturlige strafpositioner som 3 år og 9 måneders fængsel og 3 år og 11 måneders fængsel. Når anklagemyndigheden har valgt, at en sag skal gennemføres som domsmandssag, må man derfor acceptere, at normalmaksimumsstraffen er 3 år og 6 måneders fængsel. Dette er i overensstemmelse med afgørelsen i U 1990.181 H, om end der ses enkelte eksempler i retspraksis på, at unaturlige strafpositioner har været anvendt.

- 2) Dernæst er afgørelsen interessant med hensyn til isolationsspørgsmålet. De tiltalte havde været isoleret i omkring 9 måneder, og der bliver, kan man se, givet en rabat på ca. 3 måneders fængsel, svarende til rabatten, hvis Justitsministeriets lovforslag vedtages."

Landsforeningens Meddelelse 57/2000

Udvisning, undladt over for udlænding født i Danmark - Røverier

Udlændingelovens § 22 og § 26, Menneskerettighedskonventionens art. 8

23-årig T fra Tyrkiet blev for grove røverier over for ældre mennesker i Odense idømt 3 års fængsel. Han var tidligere straffet flere gange for berigelseskriminalitet, herunder røveri, vidnetrusler og overtrædelse af våbenloven. Han var født i Danmark, og forældre og søskende boede her. Han var gift med en tyrkisk statsborger,

der indrejste i 1997. Parret fik et barn i 1998, men hustruen ønskede nu skilsmisse. Han havde været på flere kortere ferieophold i Tyrkiet, men havde ikke længere nogen forbindelse med familie i Tyrkiet.

Byretten ville ikke udvise, Østre Landsret bestemte udvisning for bestandig, Højesteret fandt, at T havde en så stærk tilknytning til Danmark og en så beskeden tilknytning til Tyrkiet, at en udvisning af ham - uanset grovheden af den kriminalitet, han havde begået, og uanset ægtefællens og fællesbarnets fremtidige opholdssted efter en eventuel skilsmisse - ville være i strid med det krav om proportionalitet, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, og stadfæstede hermed byrettens dom.

HD 587/1999, 27/4 2000

T på 23 år var i en byretsdom på 21 sider sammen med tre andre tiltalt for bl.a. 9 røverier eller forsøg herpå i beboelseskvarterer.

Som eksempel citeres forhold 21, hvor han sammen med en medgerningsmand M skulle have begået:

"røveri efter straffelovens § 288, stk. 2, jfr. § 288, stk. 1, nr. 1, ved 14. februar 1999 kl. 17.45 i (.adressen..) i forening efter at have sprængt entredøren ind til lejligheden og under anvendelse af vold, idet de bl.a. fastholdt hende, at have frarøvet K 800 kr."

T nægtede røverierne, kunne i visse tilfælde erkende tyveri over for de pågældende, og erkendte en række andre mindre forhold, herunder hælerier. T var senest i:

- 1996 straffet bl.a. for tyveri, våbenloven og vidnetrusler med fængsel i 6 måneder, fællesstraf
- 1997 tyveri, fællesstraf 3 måneder
- 1998 groft hærværk, dagbøder.

Om forhold 21 forklarede han således, at han kunne erkende tyveri. Han og en medgerningsmand gik efter danske navne på dørene. De sparkede døren ind uden først at have ringet på og gennemsøgte lejligheden for værdier, som de tilegnede sig.

K forklarede bl.a., at der lød et brag, da de to udlændinge sprængte døren. Den ene tog fat i hendes arme og tvang hende på knæ. Hun havde dårlige ben og kunne derfor ikke tåle at ligge på knæ.

T blev fundet skyldig i dette og 6 andre røverier. Retten henførte et forhold under tyveri og frifandt i et forhold. Retten bemærkede:

"Efter antallet af røverier samt under hensyn til, at de alle er begået over for ældre og svagelige personer, findes de røverier, der er begået af tiltalte T og tiltalte M, at burde henføres under straffelovens § 288, stk. 2."

Straffen over T blev udmålt til en fællesstraf på 3 år, der omfattede en reststraf på 34 dage fra en prøveløsladelse i april 1998.

Anklagemyndigheden ankede med påstand om udvisning med indrejseforbud for bestandig. T påstod stadfæstelse, subsidiært at udvisningen blev gjort tidsbegrænset til 5 år.

T forklarede om sine personlige forhold (udelades her, da det i hovedsagen svarer til højesteretsdommens oplysninger, ER).

Han var ude af sit stofmisbrug. Hvis han ikke havde taget stoffer, ville han aldrig have begået røverierne. Han så sin kone og sit barn hver uge. Han havde ikke gjort sig tanker om, hvad der ville ske, hvis hans kone blev udvist.

Landsretten udtalte:

"Efter en vurdering af på den ene side domfældtes stærke tilknytning til Danmark og de øvrige i udlændingelovens § 26, stk. 1, nævnte hensyn og på den anden side karakteren og grovheden af domfældtes kriminalitet finder landsretten, at udvisning bør ske, idet der ikke foreligger forhold, som taler afgørende herimod, jfr. § 26, stk. 2. Da udvisning af domfældte endvidere ikke findes at være i strid med det krav om proportionalitet, som følger af Menneskerettighedskonventionens artikel 8, tager landsretten anklagemyndighedens påstand om udvisning til følge med indrejseforbud som nedenfor bestemt, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2, nr. 4.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Odense Rets 2. afdelings dom i sagen mod T ændres, således at han udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig."

T ankede med påstand om frifindelse for påstand om udvisning, subsidiært at indrejseforbudet begrænsedes til et af Højesteret fastsat tidsrum. Anklagemyndigheden påstod landsrettens dom stadfæstet.

I pådømmelsen deltog ni dommere, Pontoppidan, Kardel, Hermann, Marie-Louise Andreasen, Poul Sørensen, Jørgen Nørgaard, Asbjørn Jensen, Poul Søgaard og Jytte Scharling, (bl. a. på grund af prøvevotering, ER)

Resten er citat fra dommen:

"Det fremgår af sagen, at T's far kom til Danmark i 1971 efter at have fået arbejde i en dansk virksomhed. I 1975 kom T's mor og ægteparrets ældste søn her til landet. T blev født i Danmark i 1976, og også hans yngre søster er født her i landet. Fra sit 12. år til kort før sit fyldte 18. år, d.v.s. 1988-1993, var T anbragt hos en dansk plejefamilie. Han har gennemført et dansk skoleforløb til og med 9. klasse, i en del af perioden på skoler for elever med generelle indlæringsvanskeligheder. Plejefamilien har beskrevet ham som en person, der er nem at lokke, en typisk medløber. I årene 1985-1988 modtog T undervisning i tyrkisk to timer om ugen. Hans daværende modersmåslærer har oplyst, at T dengang talte et godt tyrkisk i forhold til andre tyrkiske børn i Danmark, men ikke i forhold til børn i Tyrkiet. I samme periode deltog T i et projekt for vanskelige indvandrerbørn, som kommunen havde iværksat på en fritidsklub i Odense. Hans vejleder dér, en tyrkisk lærer, har oplyst, at T talte et godt tyrkisk, men med mange mangler, således at han talte "ca. 30-40% af det tyrkiske sprog".

T begyndte i august 1993 på et uddannelsesforløb med henblik på en slagteruddannelse. Han holdt op i april 1994, ifølge plejefamilien fordi han fagligt ikke kunne følge med. I oktober 1994 startede han på Odense Kommunes foranledning på en erhvervsgrunduddannelse under et projekt for unge med boglige problemer. Her var han i to år, men fuldførte på grund af kriminalitet og stofmisbrug ikke uddannelsen. I 1998 arbejdede T i seks måneder som arbejdsmand på et smedeværksted og i tre uger som gartnermedhjælper.

T blev under et ferieophold i Tyrkiet i 1993 forlovet med en tyrkisk pige, som han giftede sig med under et nyt ophold i Tyrkiet i 1995. Ægtefællen kom til Danmark i 1997, og i november 1998 fik de en datter.

Det er for Højesteret oplyst, at T's ægtefælle ønsker at blive skilt, idet hun har mødt en anden mand, som hun og datteren nu bor sammen med.

T har til politirapport af 29. februar 2000 forklaret, at han ikke har kontakt til sin familie i Tyrkiet. Han havde en smule kontakt med sin farmor, men hun døde i december 1999.

T's ægtefælle har til politirapport af 1. marts 2000 forklaret, at T efter hendes opfattelse taler et dårligt tyrkisk og flere gange må slå over i dansk. Han har ingen kontakt til sin egen familie i Tyrkiet og vil efter en eventuel udvisning ikke kunne rette henvendelse til hendes familie.

Højesterets bemærkninger:

T er født og opvokset i Danmark, hvor også hans nærmeste familie fortsat bor. Han har fra sit 12. år i næsten seks år været anbragt i familiepleje hos en dansk familie. Han har gennemført et dansk skoleforløb og påbegyndt en erhvervsgrunduddannelse her i landet. T taler, læser og skriver dansk, mens han har vanskeligt ved at læse og skrive tyrkisk og kun taler dagligdags tyrkisk. Han har flere gange - senest i 1996 - været på kortere ferieophold i Tyrkiet. Han har ikke længere nogen forbindelse med familie i Tyrkiet.

Højesteret finder på denne baggrund, at T har en så stærk tilknytning til Danmark og en så beskeden tilknytning til Tyrkiet, at en udvisning af ham - uanset grovheden af den kriminalitet, han har begået, og uanset usikkerheden om ægtefællens og fællesbarnets fremtidige opholdssted efter en eventuel skilsmisse - ville være i strid med det krav om proportionalitet, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Højesteret finder derfor, at T ikke skal udvises, og stadfæster som følge heraf byrettens dom af 15. juni 1999.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Sagens omkostninger for byret, landsret og Højesteret skal betales af statskassen."

- 00000 -

Forsvareren tilføjer:

"Højesteretsdommen er bemærkelsesværdig for så vidt den alene henviser til Menneskerettighedskonventionens artikel 8 og ikke Udlændingeloven."

- 00000 -

Højesteret udsendte samme dag, som dommen blev afsagt, en pressemeddelelse på 3 sider, hvor det bl.a. hedder:

"Sagen er - som andre udvisningssager - afgjort efter en konkret afvejning af på den ene side kriminalitetens grovhed og på den anden side navnlig den pågældendes tilknytning til Danmark i forhold til tilknytningen til statsborgerlandet. En afvejning af denne art er i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis ved fortolkningen af Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om indgreb i en persons ret til privatliv og familieliv."

Landsforeningens Meddelelse 58/2000

Beslaglæggelse - Ophævelse - Proportionalitet - En tidsmæssig gyser

Retsplejelovens § 802 og § 805

Retten havde tidligere i 1995 afsagt kendelse om beslaglæggelse af sigtedes aktiver, men ophævede nu denne, idet man bl.a. lagde vægt på, at beslaglæggelse af sigtedes aktiver ville strække sig over et tidsrum, der for tiden skønnedes til 8 år, inden der kunne forventes dom i første instans. Dertil kom, at en række juridiske spørgsmål, der knyttede sig til hovedsigtelsen, fortsat var uafklarede, hvorfor der ikke længere var tilstrækkelig proportionalitet mellem ulemperne ved beslaglæggelsen i det skønnede tidsrum set i forhold til beslaglæggelsens formål.

Retten i Frederikssund SS 844/99, 23/9 1999

I et retsmøde den 27/6 1995 blev T sigtet for dokumentfalsk, bedrageri og særlig grov skattesvig ved i forening med flere andre fra 1989 - 1994 at have udbudt amerikanske leasingkontrakter til et anslået beløb på ikke under 2 milliarder kr., og som enten ikke eksisterede, eller som de ikke havde ejendomsret over. Der var iflg. sigtelserne ændret i kontrakternes indhold, og disse var solgt til godtroende investorer, der havde foretaget fradrag i enten egne eller selskabers indkomster. (Sigtelsen er i kendelsen gengivet mere ordrigt og uden punktummer undervejs, ER).

T's pas blev deponeret (men senere udleveret i 1997), og nogle anparter i et ApS, en ejendom og en båd beslaglagt ved en kendelse af følgende ordlyd:

"Ved de fremkomne oplysninger om, at sigtede har til hensigt at afhænde sine aktiver her i landet helt eller delvis, herunder hans egen forklaring herom, finder retten det for påkrævet, at anklagemyndighedens begæring tages til følge i medfør af retsplejelovens § 804."

Sigtelsen var en del af et særdeles omfattende sagskompleks, hvori 12 andre personer var sigtede, heraf 2 med bopæl i USA.

T var herudover sigtet for groft bedrageri og skattesvig af særlig grov karakter ved i 1993 - 1994 at have formået en række personer og selskaber til at købe "filmdistributionsrettighedskontrakter"⁶ til en samlet nominel pris af ca. 162 mill. kr., som T ikke havde retmæssig adkomst til.

Sagskomplekset omfattede tillige andre sigtelser, som T enten ikke eller kun delvist var involveret i. Efter det oplyste var der ikke sket beslaglæggelse af aktiver tilhørende de øvrige sigtede.

T påstod nu beslaglæggelseskendelsen fra 1995 ophævet, subsidiært at kendelsen vedr. ejendommen og den accessoriske værdi ved salg af båden blev ophævet.

Båden var blevet solgt i 1997. 1,4 mill. kr. af provenuet blev brugt til nedbringelse af prioritetsgælden i den beslaglagte ejendom, mod at anklagemyndigheden fik håndpanteret over 4 ejerantebreve. Derudover fik T i 1998 stillet i alt 657.000 kr. til rådighed af provenuet af båden. Det skulle tilbagebetales inden udgangen af 1998, idet T regnede med gennem forretningsvirksomhed i Tyskland at opnå en indtjening på 800 - 900.000 kr.

Det lykkedes imidlertid ikke, og beløbet blev ikke tilbagebetalt.

T havde lidt af længerevarende sygdom både i hjerte og lever samt depression. Der var fremlagt lægeerklæring herom.

Beslaglæggelsen af hans formue gav problemer i forhold til kunder, der indhentede økonomiske oplysninger om ham, hvilket medførte, at visse handler ikke blev gennemført.

Sagen havde været efterforsket både i Frederikssund og Hillerød. T havde været til afhøring 5 dage i 1995, 3 dage i 1996 og én dag i 1997. I april 1998 havde T afgivet indenretlig forklaring i en anden retskreds om forhold, der havde tilknytning til T's sag. Han var indkaldt til afhøring vedr. filmdelen i august 1999.

Der havde været foretaget efterforskning i 1996 i USA, som efter T's opfattelse ikke opfyldte reglerne i RPL § 748, stk. 2, jfr. § 746.

⁶) 37 bogstaver!

Spørgsmålet om revisionsrapporter var uafklaret på grund af habilitetsspørgsmål.

T og anklagemyndigheden var uenige med hensyn til ejendomsrettens overgang i leasingkontrakterne.

Spørgsmålet var fortsat uafklaret. Der var i foråret (1999) gennemført en række efterforskningskridt i USA, Canada og Tyskland.

Tidligere havde anklagemyndigheden skønnet, at domsforhandlingen næppe ville kunne begynde før efteråret 1998, og at sagen måtte forventes at ville strække sig over 2 år. Nu lød buddet, at tiltale ville blive rejst i første halvdel af år 2000. Sagen ville sandsynligvis være færdigbehandlet i 1. instans inden for en tidsramme af 3-4 år.

Resten er citat af kendelsen fra side 6:

"Sigtede har til støtte for sin begæring gjort gældende

- at det oprindelige formål med beslaglæggelsen - nemlig at sikre sigtedes tilstedeværelse her i landet - må anses for ophørt ved udlevering af passet fra juli måned 1997;
- at beslaglæggelsen i henhold til retsplejelovens § 804 ifølge kendelsen af 27. juni 1995 skete på grundlag af en frygt for, at han ville forlade landet, og dermed vanskeliggøre en evt. gennemførelse af erstatningskrav og dækning for sagsomkostninger;
- at dette grundlag ikke længere består;
- at sigtedes såvel psykiske som almene helbredstilstand gør det påkrævet, at der sker ophævelse eller lempelse i beslaglæggelsen;
- at sagens efterforskningsforløb, der foreløbig har varet i mere end fire år, i dag begrundes en ophævelse af beslaglæggelsen;
- at dette har støtte dels i det i straffeprocessen almindelige gældende proportionalitetsprincip, jf. tillige retsplejelovens § 805, dels i en manglende proportionalitet mellem sigtelsens omfang og de beslaglagte værdier;
- at lovligheden af beslaglæggelsen, der jf. den dagældende § 804, stk. 2, og nugældende § 807 b, stk. 2, har samme retsvirkning som arrest på gods - såfremt der

havde været tale om en civilretlig arrest - ville på nuværende tidspunkt have været prøvet og afgjort under en justifikationssag ved endelig dom;

- at det må anses for betænkeligt, at prøvelse af beslaglæggelsens lovlighed og nødvendighed er udsat på ubestemt tid, og næppe vil kunne forventes indenfor de første 2-4 år;
- at dette indgreb overfor en sigtet, der afskæres fra prøvelse af lovligheden i ubestemt lang tid, er i strid med Menneskerettighedskonventionens Artikel 6, stk. 1, om rettergang inden en rimelig frist;
- at der foreligger en krænkelse af sigtedes borgerlige rettigheder, herunder hans ejendomsret ved den foretagne rådighedsindskrækning ved beslaglæggelsen og en krænkelse af sigtedes adgang til at få prøvet den imod ham rettet anklage for en forbrydelse inden rimelig tid;
- at det påhviler de nationale domstole ex officio at påse overholdelse af konventionens bestemmelse, og at det tillige påhviler anklagemyndigheden ex officio at påse, at principperne overholdes;
- at der foreligger krænkelse af Menneskerettighedskonventionen støttes således såvel på den manglende prøvelse af de borgerlige rettigheder i relation til beslaglæggelsens økonomiske indgreb, den manglende og tidsmæssige ubestemte prøvelse heraf, samt at den strafferetlige efterforskning har været ud over alle grænser uacceptabel langsommelig;
- at sagens kompleksitet ikke i sig selv er en faktor, der kan begrunde den tidsmæssige udstrækning af sagsbehandlingen;
- at bl.a. ovenfor anførte synspunkter har fundet udtryk i Frederikssunds rets kendelse af 8. januar 1999 i den såkaldte "Nordic-sag".

Anklagemyndigheden har til støtte for sin påstand gjort gældende

- at dagældende retsplejelovs § 804 ikke gav hjemmel til at sikre sigtedes tilstedeværelse under sagens forberedelse,
- at beslaglæggelsen, der skete med henblik på sikring af sagsomkostninger og evt. erstatningskrav, kun har "historisk" sammenhæng med inddragelsen af sigtedes pas,
- at der har været fremdrift i sagen, der af ressourcemæssige grunde har været flyttet til Hillerød, hvorefter sagen kom tilbage til Frederikssund i efteråret 1997,

- at anklagemyndigheden har installeret et effektivt søgningssystem for at fremme efterforskningen, som har medført scanning af 500-700.000 bilag i denne sag,
- at der er sendt retsanmodninger til udlandet for at få lukket dele af sagskomplekset i udlandet,
- at efterforskningen tyder på, at det måske ikke er nødvendigt at få afklaret det juridiske problem om ejendomsrettens overgang ved leasingkontrakter efter amerikansk ret,
- at der ikke er sket en krænkelse af artikel 6 i EMKR,
- at artikel 6 kun kan påberåbes i relation til selve tiltalespørgsmålet, ikke i forhold til beslaglæggelsesspørgsmålet. En evt. overtrædelse bør først bedømmes under domsforhandlingen,
- at denne sag ikke er egnet til generelt at prøve hensigtsmæssigheden af strafferetsplejens regler ved beslaglæggelse,
- at sigtedes personlige forhold ikke berettiger til ophævelse af beslaglæggelsen, således at pengene kan gå til sigtedes underskudsprægede virksomhed,
- at proportionaliteten mellem indgrebet og sagen stadig er til stede,
- at beslaglæggelsens omfang ikke står i misforhold til de forventede sagsomkostninger i forhold til denne sigtede, som anses som hovedmanden,
- at en ophævelse af beslaglæggelsen vil medføre, at anklagemyndigheden ikke får mulighed for at inddrive sagsomkostningerne, når henses til, at sigtede har en stor skattegæld og et stort privat forbrug,
- at denne sag ikke kan sammenlignes med Nordic-sagen, hvor efterforskningen først er begyndt i 1999, skønt kriminaliteten er begået i 1990.

Rettens bemærkninger:

På den anførte baggrund må retten lægge til grund, at beslaglæggelsen af sigtedes aktiver vil strække sig over et tidsrum, der for tiden skønnes til 8 år, inden der kan forventes en afgørelse i 1. instans.

Når henses til de foreliggende oplysninger om efterforskningens forløb og til, at de juridiske spørgsmål, der knytter sig til hovedsigtelsen, fortsat er uafklarede, findes der uanset sigtelsens karakter og omfang, ikke længere at være tilstrækkelig proportionalitet mellem ulemperne ved beslaglæggelsen i det skønnede tidsrum set i forhold til beslaglæggelsens formål, jf. retsplejelovens § 805, stk. 1.

Den ved Frederikssund rets kendelse af 27. juni 1995 foretagne beslaglæggelse ophæves derfor nu.

Retten finder ikke, at spørgsmålet om en tvangsforanstaltning under efterforskning er omfattet af artikel 6 i EMRK. Vurderingen af, om artikel 6 i EMRK er overtrådt i

forbindelse med den hidtil skete efterforskning, findes at burde ske under domsforhandlingen, når der er skabt fuldt overblik over sagens kompleksitet.

T h i b e s t e m m e s:

Den ved Frederikssund rets kendelse af 27. juni 1995 foretagne beslaglæggelse af

1. Sigtedes anparter i X ApS,
2. Ejendommen matr.nr. Y,
3. Den accessoriske værdi ved salget af båden Z

ophæves nu."

Landsforeningens Meddelelse 59/2000

Beviser - Spritkørsel - Forbyttet blodprøve? - Frifindelse

Færdselslovens § 53

I en blodprøve var fundet en promille på 2,75, men der fandtes ikke medicinrester, herunder smertestillende medicin, som der efter forklaringerne skulle være, ligesom K kort før uheldet havde været i banken uden på nogen måde at virke påvirket. Retten frifandt for spirituskørsel, da der fandtes at herske en sådan tvivl om, hvorvidt analyseresultatet stammede fra K's blod. For en mindre kørselsfejl blev K idømt en bøde.

Retten i Maribo SS 25226-1998, 1/6 1999

K på 40 år var tiltalt for spirituskørsel og overtrædelse af færdselslovens § 3 ved med en promille på mindst 2,75 at have foretaget et højresving, hvor hun påkørte en lastbil, der var standset op ved indmundingen til en rundkørsel.

K nægtede sig skyldig. Resten er citat af byrettens dom:

"Der blev den 30. juli 1998 kl. 14.25 taget en blodprøve fra tiltalte. I blodprøven blev der fundet en mindsteværdi på 2,75 promille alkohol.

Retsmedicinsk Afdeling har ved erklæringer af 28. august 1998 og senere oplyst, at der i den indsendte blodprøve ikke er fundet reaktion for en lang række medicinrester, herunder Contalgin.

Retslægerådet har i erklæring af 8. februar 1999 oplyst, at tiltaltes medicinindtagelse ikke må antages at have haft indflydelse på alkoholanalysen eller den indtagne alkohols opslugning, fordeling eller forbrænding.

Retslægerådet har endvidere bekræftet, at tiltalte efter analyseresultaterne må antages, at hun befandt sig i en sådan tilstand, at hun ikke har haft det fulde herredømme over sine handlinger.

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Retten bemærkninger:

Tiltalte har under hele sagen fastholdt, at hun ikke havde drukket andet end en enkelt øl før kørslen, en forklaring der er helt uforenelig med den konstaterede promille. Efter promillens størrelse og det forhold, at tiltalte er en ganske lille kvinde, må det endvidere lægges til grund, at tiltalte - såfremt analyseresultatet hidrører fra hende - ville fremstå betydeligt påvirket før uheldet, herunder ved besøget i banken 10-15 minutter før uheldet. Efter vidnet A's forklaring lægges det til grund, at tiltalte ikke på nogen måde fremstod påvirket ved besøget, som vidnet på sikker vis har kunnet tidsfæste.

Da det endvidere efter de indhentede oplysninger og tiltaltes forklaring om sin medicinindtagelse og afhængighed imod andre lægefaglige oplysninger må lægges til grund, at tiltaltes blod burde indeholde spor af medicinen, og da dette ikke er tilfældet i den analyserede blodprøve, findes der at herske en sådan tvivl om, hvorvidt analyseresultatet stammer fra tiltaltes blod, at tiltalte frifindes for spirituskørsel.

Efter tiltaltes egen forklaring lægges det imidlertid til grund, at uheldet skyldtes, at hun ramte kantstenen ved højresvinget ind i Brovejen og derefter mistede herredømmet over bilen, hvorfor tiltalte findes skyldig i overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1.

Straffen herfor fastsættes efter færdselslovens § 118, stk. 1, jf. § 3, stk. 1 til en bøde på 250 kr. med forvandlingsstraf som nedenfor bestemt.

T h i k e n d e s f o r r e t

Tiltalte K straffes med en bøde på 250 kr. Forvandlingsstraffen er hæfte i 2 dage."

K forklarede iflg. retsbogen dels om årsagen til uheldet. Hun havde kun drukket en enkelt øl samme formiddag.

Næste afsnit er citat fra retsbogen:

"Om sin medicinindtagelse forklarede tiltalte, at hun i 1992 blev opereret for brystkræft og er helbredt derfor. Imidlertid medførte operationen betændelse og nerveskader, der har medført betydeligere og stadige smerter, som hun har fået behandling for lige siden. Hun er blandt andet henvist til Rigshospitalets smerteklinik på Bispebjerg og har via dem fået depotmorfinmedicin konstant siden 1994. Hun var sidste år trappet ned til 30 mg morfinpræparat, contalgin, i døgnet.

Hun tager sine morfintabletter på faste tidspunkter; kl. 6.00 om morgenen og igen kl. 10.30 eller 11.00. Indimellem kan det hænde, at hun tager smertestillende håndkøbsmedicin. Hun har altid fået at vide hos smerteklinikken, at i og med det er depotmedicin, hun får, kan hun godt køre bil bortset fra perioder, hvor hun ændrer dosis. Hun har aldrig fået advarsler mod alkoholindtagelse i forbindelse med medicinen. Hun søger nu pension på grund af de konstante smerter."

Damen, der havde ekspederet K i banken, forklarede bl.a.:

"Den pågældende dag virkede tiltalte fuldstændig, som hun plejede. Hun virkede ikke spor påvirket, lugtede ikke, og gik som hun plejede."

Vidnet havde heller ikke tidligere bemærket slingrende gang, spirituslugt eller nogen form for påvirkethed.